

національної конкурентноздатності України на теренах освоєння прогресивних інформаційних і комунікаційних технологій.

Отже, опосередковане навчання на основі інтернальності має бути в епіцентрі змін новочасної освітньої системи й має стати стратегічною основою для постійної освіти особистості протягом усього її життя.

*ПРО ПЕРЕВАГИ Й НЕДОЛІКИ ДИСТАНЦІЙНОГО СПОСОБУ
НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ*

Богдан О. М. старший викладач

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Беззаперечним фактом є те, що система освіти в Україні постійно модернізується, намагаючись вчасно реагувати на виклики сучасності. Через те, що персональні електронні засоби зв'язку кожного дня стають для населення більш доступними фінансово, а Інтернет більш швидким і потужним, то найбільш актуальною проблемою в освітньому просторі країни стає питання дистанційного навчання (освіти).

Згідно з визначенням Є. С. Полат дистанційне навчання – «це систематична організація навчання, побудована на взаємодії викладача та студента, студентів між собою на віддаленні, що відбиває всі, властиві навчальному процесу, елементи (організаційні форми, цілі, засоби навчання, зміст) своєрідними прийомами ІКТ та Інтернет-технологіями». Тобто, це можливість отримувати освітні послуги, знаходячись поза стінами навчального закладу.

Стосовно історії питання, то поняття дистанційного навчання з'явилося досить давно. Ще у 1969 році було засновано Відкритий Університет Великобританії – перший навчальний заклад, який функціонував виключно у форматі дистанційної освіти. В Україні окрему на це питання звернули лише наприкінці 2000 року, коли тодішнім міністром освіти і науки В. Г. Кременем було затверджено Концепцію розвитку дистанційної освіти в Україні. Наступні документи, які законодавчо оформили шлях української освіти в цьому напрямі, – це Наказ № 466 МОН України від 25.04.2013 «Про затвердження положення про дистанційне навчання» та Наказ № 1518 МОН України від 30.10. 2013 «Про затвердження вимог до вищих закладів освіти та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освіті послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямі та спеціальностями». Згідно з цими документами кожен освітній заклад у перспективі повинен мати повний комплект навчальних матеріалів (лекції, практичні, лабораторні та інші види занять) в електронному вигляді з усіх дисциплін, що викладаються.

Які ж переваги й недоліки має дистанційне навчання порівняно з традиційним? Серед переваг слід зазначити таке. По-перше, це створення єдиного спільного інформаційного освітнього поля для конкретного закладу освіти. По-друге, істотне зменшення витрат на організацію освітнього процесу. По-третє, одночасне надання освітніх послуг значно більшій кількості студентів, ніж може вмістити в собі навіть дуже велика аудиторія. По-четверте, дистанційне навчання істотно зменшує для здобувачів освіти витрати часу й грошей на транспорт і придбання друкованих підручників та посібників. По-п'яте, надає студентам можливість самостійно планувати час, який відводиться на навчання, що дозволить здобувачу освіти не відволікатися від діяльності, яка надає засоби до життя (робота). По-шосте, значно полегшує процес отримання освіти людям із обмеженими фізичними можливостями. По-сьоме, урахувавши сучасні виклики в плані поширення небезпечних інфекційних захворювань на кшталт сумнозвісного коронавірусу, істотно зменшує ризики зараження при загостренні епідеміологічної ситуації для всіх учасників освітнього процесу.

Серед недоліків дистанційного способу навчання можемо назвати такі. По-перше, протягом тисячоліть людина вчила іншу людину, безпосередньо з нею спілкуючись. Знаходячись поруч зі здобувачем освіти, викладач більш чітко може реагувати на проблемні моменти освітнього процесу конкретної особистості й невідкладно їх коригувати. По-друге, за дистанційного навчання викладач стає лише носієм певної суми знань із якоїсь галузі науки, тобто відрізняється від сторінки у Вікіпедії лише тим, що, на відміну від останньої, може перевірити рівень засвоєння студентом знань (хоча за тестової форми контролю це теж може зробити комп'ютер). По-третє, важко перевірити, чи сам студент без допомоги зовні зміг виконати на достатньому рівні запропоновані завдання, а, отже, визначити, чи дійсно здобувач освіти засвоїв навчальний матеріал на рівні, достатньому для майбутньої професійної діяльності.

Отже, можемо зробити висновок, що дистанційна форма навчання має як свої переваги, так і недоліки. Хоча останніх значно менше за кількістю порівняно з перевагами, але за впливом на якість освітнього процесу вони переважають. Тому, на наш погляд, дистанційну форму навчання варто застосовувати лише як допоміжну стосовно традиційного способу отримання знань у закладах вищої освіти.